



# Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej  
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

## Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Czesław  
Nazwisko: Gawkowski  
Miejsce urodzenia: Konopki-Jabłoń gm. Długobórz pow. Łomża  
Data urodzenia: 20-08-1930  
Imię ojca: Marceli  
Imię matki: Zofia  
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Czesław Gawkowski pseud. "Olek" (ur. w sierpniu 1930 r.) figuruje wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w obszernych materiałach operacyjnych UB z WUBP w Białymstoku i PUBP w Łomży z lat 1946-1952 prowadzonych jako "Sprawa Obiektowego Rozpracowania". Sprawa ta dotyczyła m.in. rozpracowania i likwidacji partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" (starszego brata Czesława). Oddział ten walczył z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1947 na terenach powiatów Łomża, Zambrów i Wysokie Maz. Akta te zawierają m.in. charakterystykę ww. oddziału NZW, wykazy i schematy kontaktów jego dowódcy i poszczególnych żołnierzy, a także notatki, raporty i sprawozdania funkcjonariuszy UB. Czesław Gawkowski pseud. "Olek" figuruje m.in. w sprawozdaniu Ref. III PUBP w Łomży dot. okoliczności likwidacji (zabicia) grupy Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola", w tym 17-letniego wówczas Czesława Gawkowskiego. Zapisano, że nastąpiło to na terenie Kolonii Pruszek Duże gm. Puchały w dniu 26/27 października 1947 (str. 221). Natomiast na str. 296 zapisano, że "członek bandy >Roli<" Czesław Gawkowski został "zabity 28 X 1947 r."	IPN Bi 011/14 t. 3 (155/IV/c-e).	

Czesław Gawkowski pseud. "Olek" figuruje w aktach operacyjnych UB z PUBP w Łomży, PUBP Wysokie Mazowieckie, WUBP w Białymstoku i MBP z lat 1951-1956. Była to "sprawa obiektowa" dot. rozpracowania byłych członków kilku partyzanckich oddziałów NSZ i NZW - walczących z UB i MO w latach 1945-1951 na terenach powiatów Wysokie Mazowieckie, Białystok i Bielsk Podlaski, w tym oddziału NZW pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. „Rola”/ „Zbir”, w szeregach którego w latach 1946-1947 walczył z komunistycznymi okupantami kraju też m.in. Czesław Gawkowski pseud. "Olek". Akta te zawierają m.in. meldunki i raporty różnych jednostek UB i MBP, spisy osób figurujących w sprawie, charakterystyki i wykazy niektórych członków poszczególnych oddziałów NZW oraz protokoły przesłuchań "podejrzanych". Czesław Gawkowski pseud. "Olek" figuruje w raporcie Ref. III PUBP w Łomży do naczelnika Wydz. III WUBP w Białymstoku z dn. 11 maja 1951.

IPN Bi 011/23 t. 1 (161/IV/I).

Czesław Gawkowski pseud. "Olek" i "Smutny" figuruje w aktach Wydziału "C" KW MO w Białymstoku z lat 1976-1979 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe i karty na czyn przestępczy do charakterystyki nr 50". To opracowanie dot. antykomunistycznej organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe i jej Komendy Powiatu Łomża kryptonim "Łaba"/ "Podhale" oraz jej kilku zbrojnych oddziałów partyzanckich, w tym oddziału pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" - działającego w latach 1945-1947. W kwestionariuszu dot. Czesława Gawkowskiego pseud. "Olek" i "Smutny" (w tomie 6) zapisano między innymi, że ww. to "członek PAS - >Roli< [tj. oddziału Pogotowia Akcji Specjalnej NZW pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. >Rola<]", który "w okresie od 1945 r. do października 1947 r. na terenie powiatu łomżyńskiego był członkiem reakcyjnej nielegalnej organizacji NZW. Wchodził w skład bojówki PAS dowodzonej przez >Rolę<. Brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych (...). Zabity w dniu 28 X 1947 r."

IPN Bi 019/92 t. 6 (2/39).

Czesław Gawkowski figuruje jako "członek NZW" w materiałach ewidencyjnych i administracyjnych UB z WUBP w Białymstoku z lat 1945-1947 zarejestrowanych jako "Księga osób aresztowanych" przez WUBP w Białymstoku za lata 1945-1947.

IPN Bi 045/457 (22/172).

Czesław Gawkowski od roku 1945 był współpracownikiem i następnie żołnierzem antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenach powiatów Łomża, Zambrów i Wysokie Maz. Nosił pseudonimy "Olek" i "Smutny". W roku 1947 Czesław Gawkowski (wówczas niespełna 17-letni) walczył zbrojnie z komunistycznymi władzami w szeregach oddziału NZW pod dowództwem swojego starszego brata Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola". Czesław Gawkowski pseud. "Olek" figuruje w zapisach ewidencyjnych i kartotekach PUBP w Łomży, KW MO w Białymstoku i MSW. Zapisano w nich między innymi, że Czesław Gawkowski został "zatrzymany dn. 10 V 1947 r. przez PUBP w Łomży jako podejrzany o współpracę z bandą, zwolniony dn. 4 VI 1947 r.". W kartotece KW MO w Białymstoku zanotowano, że "członek bandy" Czesław Gawkowski "w nocy z dn. 26 na 27 X 1947 r. został zabity".

Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.